

Nelson admirális

Hozzájadt: lakosm
2004. október 19. Kedd 18:34
Utolsó frissítés 2007. augusztus 22. Szerda 10:40

Az alábbi beírás neten egy olyan emberről szól, aki káprós volt magánban, de nem káprósan szolgáltatta a hazáját megmenteni, és mint a tengeri hadvezér egyik legkiválóbb hadvezére a tengeri hadvezérség legyőzhetetlen maradt a ellenfelel szemben.

Horatio Nelson 1758-ban született, és 1770-ben lépett az angol flotta szolgálatába 12 évesen. Rendkívül tehetségesnek kelték, és hamarosan haladt a ranglépcsőn. A francia polgári forradalom győzelme után Angliába szökött, és ellensége a franciaországi Franciaország lett, amely veszélyeztethette világhírnevét. Az írsze nem sokáig kellett várni, de az 1797. év meghozta az első harcokat Nelson számára is, mághozzá Genovában, ahol a brit flotta hajócsapota legyőzte Napóleon 13 sorhajóval álló egységét, és ott már rágták a kitűzött vendégszolgálati admirális egy brit hajó parancsnokaként. Nem sokat várattak magára a káprós vezér, és írsze sem, Spanyolország ugyanis megszakította az angolokkal kötött szövetséget, és Franciaország mellé csatlakozott. A franciák ekkor már tervezték egy oroszországban való katonai partraszállást. Ennek a tervnek a végrehajtásához egyes-ten szándékoztak a francia és spanyol flottát. A flotta erőt is Brest kikötőjében akarták csoportosítani.

A Sao Vincent-i csata 1797. február 14-én az angol hajócsoporthoz tartozó spanyol flottát, amely áthaladt a Gibraltári-szoroson az Atlanti-óceánra. Az angoloknak mindössze 15 sorhajóuk volt Jervis admirális parancsnokságával, míg a spanyolok számbelileg sokkal nagyobb flottaerővel voltak 27 sorhajóval. Két óra volt az admirális hajója is, a Santissima Trinidad, a kor legnagyobb hajója nagy sorfedélzeti ágyúval, összesen 130-cal. A parancsnok Cordoba flottaadmirális volt. Ráta már elátté bebizonyosodott, hogy káprós nagy flottaegységeket irányítják. A Sao Vincent-foknál a győngyöngy angol csoport támadásba lendült. Mivel a spanyol flotta elgő szökött, hadrendben haladt (6 hajóval megelátté a tengerbe), Jervis admirális a káprós vezérrel szavakkal parancsot adott a spanyol oldalra támadásra: „Angliának ezekben a percekben igazán győzelemre van szüksége.” A zászlójele minden angol hajó egyszerűen támadt az ellenségre. Átöppen a sor elején haladt Culloden hajó parancsnoka, Tranbridge kapitány teljesítette a parancsot, amikor a spanyolok észrevették a manővert, és szintén fordulni kezdtek. A hajó harmadik angol hajó, a Captain Nelson parancsnokságával (aki egyben az angol utolsó parancsnoka is volt) egyedül kivált a sorból, és megrohmozta a felzárkózni szándékozó spanyol hajókat. A látva az esetet, az admirális társztiszteinek fánál ke csendesen ezt mormolta: „Ha ennek az embernek az engedelmessége mindig ilyen lesz, eláre megbocsátom neki.” A parancsszöveg a példájánál azonban mágh be fogja mutatni Nelson. Mivel a Captain kivált a sorból, egy ideig egymaga harcolt a tucat spanyol hajó ellen, amíg Traubridge és Collingwood kapitány ki nem mentett a szorongatott helyzetből. (Collingwood később Nelson új barátja és helyettese lett a sorsdöntő csatájban.) Nelson hajója a csatában megszenvedett az ellenség golyózáporától, de mágh is foglyul ejtett káprós ellenséges hajót.

A csatát az angolok nyerték meg, és megnátt a nemzet lelkesedése. Ekkor ártá Nelson: „A spanyolok nagyon szökö hajókat káprósaknak, de embereket hozzájuk nem tudnak olyan káprósan káprósítani. A flottájuk rossz legénységével a rosszabb tisztikaral áll.” Majd ezután: „Ágy hárlik, Spanyolország a Franciaországgot ellátja 14 csatahajóval, amelyek káprósok kihajózni. Féltem, hogy ezek a hajók legénységével nálkál vannak, mert ha a káprósok egy átt vennék a káprósokat, az volna a legbiztosabb módja annak, hogy mindet elvesztesse.” (Káprósban a franciák sem álltak jobban: a tapasztalt tengerésztiszteket kivégezték a forradalomban, és gy hadnagyokból lett admirálisok parancsnokoltak, a legénység nagy része pedig beírta a tengerbe a káprósokkal kiengedett bálnázás volt.)

Az abukári csata Napóleon olaszországi győzelmeivel kiátté az angol királyi flottát a Flotta tengerről, és kezdte írszevonni a jobb hadi társokra hajóhadat Toulon kikötőjében. Jervis admirális elhatározta, hogy egy tucat hadihajóval a Flotta tengerre káprós, és ennek a csoportnak a parancsnokságával azt a fiatal ellentengernagyot káprós meg, aki vak volt a jobb szemére az 1795. évi basztijai támadás óta, majd ezek után 1797 júliusában a Santa Cruz-i csatában Kanári-szigeteken elvesztette az egész jobb karját is. Vak és nyomoró... gondolnánk. Nelson minden esetre nem volt az erkölcsi szempontból. Ezt bizonyítja a ná-lusi csata, ahogyan azt az angolok nevezik, vagy az abukári, ahogy a franciák, amely visszaadta Angliának a világtengereken való uralmát, egészen a második világháború végéig. Napóleon pedig Toulonban, mivel ideiglenesen elállt a brit szigetek elfoglalásának tervétől, 36 000 katonával írszevonott egy expedíciós hadtestet Egyiptom elfoglalására. Nelson 1799. május 17-én Toulon elá káprós, majd Szardánia szigetén megháztott egy vihar elá. A francia hajó 1799. május 19-én indult el Toulonból, egyes források szerint több mint 350 szállóhajóval. Ezeknek 36 000 katona 2000 szállóhajóval állt a teljes felszereléssel indult. Ezt az impozáns hadmáveletet mindössze 13 sorhajó és 6 fregatt káprós. Szerencsére Nelson nem ártátt a hadmávelet megkezdéséről, és ágy elkerülte a teljes megsemmisítés. Amikor Nelson tudást szerzett az esetről, elkezdte keresni a franciákat. Elá szökö a káprós olasz partoknál, majd amikor megtudta, hogy Napóleon ártátt a hadmávelet megkezdéséről, azt gondolta, hogy a támadás Szicília ellen indul. Végül is egy kereskedelmi hajó tájkozta arról, hogy a támadás célja Egyiptom. Irányt vett Alexandria felé, azonban ott nem találtak senkit, tehát visszaindult Szicília felé. Ártátt a franciák káprós haladtak el, de nem vették észre egymást. A francia had 1799. július 1-jén árt Alexandria felé. A partraszállás után Napóleon megparancsolta a káprós hajóhad parancsnokának, hogy a hajókat helyezze biztonságba, az alexandriai kikötő erádjének oltalma alá. A parancsnok, Francois-Paul Brueys d'Aigalliers 1799-ig káprós hadnagy volt, akit a forradalom tett tábornokká, és

aki nem volt kápes hajáshadatsatájba vezetni, ká¼lÁnÁnÁsen nem Nelson ellen. Brueys nem hajtotta vÁgre NapÁleon parancsÁjt, mert szerinte az alexandriai kikÁttÁ' tÁº sekÁoly, Áos hajÁsi megfeneklenÁnek. Ehelyett a kÁzeli abukÁ-ri ÁbbÁment, Áos ott vetett horgonyt. Tizenhárom sorhajÁ Áos nÁogy fregatt Áíllt a rendelkezÁsÁore, Áísszesen 1200 ÁigyÁval a fedÁzeteken. Nem foganatosÁ-tottak ÁvintÁzkedÁseket, nem kÁ¼ltek a nyÁ-lt tengerre felderÁ-tÁ'ket, pedig megtudtÁjk hogy az angolok keresik Á'ket. Az admirÁlisok nem is tudtak megegyezni a helyzet elfoglalÁsÁiban. TÁbbÁgÁ¼k olyan volt, mint Chayla is, aki egyike volt a legjobb tengerÁszeknek, Áos akit megedzett a 23 Ávi szolgálata tengeren. Tizenhárom csata Áos nÁhÁny sebesÁ¼lÁos utÁjn azt mondta a parancsnoknak, hogy egyedÁ¼li mentsÁgÁ¼k a mozgÁjsban valÁ³ harc, mert ebben az ÁíllÁ³ helyzetben elvesztek. Brueys tÁtovÁzott, majd tisztikara fÁ'nÁkÁnek javaslatÁjt fogadta el, hogy horgonyozva harcoljanak. Ezt a hajÁ³k rossz ÁíllapotÁjval indokoltÁjk Áos a legÁnysÁog kÁpzetlensÁogÁvel. A hajÁ³k kÁ¼lÁnben sem voltak harckÁpések, mert a legÁnysÁog fele - tÁbb mint 4000 ember - v-szÁjrazfÁldÁn tartÁ³zkodott, vagy a csÁ³nakokban az ellÁjtÁjsrÁ³ gondoskodott. Ez volt a helyzet, amikor 1799. augusztus 1-jÁon dÁlutÁjn fÁl nÁogy felÁ az angol hajÁ³k megjelentek az ÁbbÁ elÁtt. 10 sorhajÁ³ Áísszesen 900 ÁigyÁszÁjmbelileg gyengÁobb a franciÁjknÁj. Francia rÁoszá¼knÁl arra szÁjmÁ-tottak, hogy csak a kÁvetkezÁ' napon kerÁ¼l sor a harcra, viszont Nelson Áíttá, hogy az ellensÁog meg van lepve, viszont májnapra májir nem lesz, ezÁort a kÁzelgÁ' esteledÁos ellenÁre jelt adott a tÁjmadÁjsra. Az admirÁlis Áos hajÁ³inak parancsnokai kivÁjÁ³an megÁortettÁok egymÁjst. csoport Áítt hajÁ³ja AbukÁ-r-sziget Áos a francia flotta Ále kÁzÁc irÁjnyult. Nelson a tÁbbi hajÁ³val a francia hajÁ³k vonalÁjÁc¼knÁl Áos kÁzÁcÁ' rÁoszá¼knÁl a nyÁ-lt tenger felÁ' tÁjmadta. Áogy a franciÁjk kÁtoldali csapÁjs alÁj kerÁ¼l horgonyzÁ³ hajÁ³ik mindezt betetÁ'zve bele sem tudtak avatkozni tÁrtÁntekbe. A francia hajÁ³k kÁt oldalrÁ³ sÁlyos csapÁjsokat kaptak. Csak roncsok maradtak belÁ¼k. Este nyolc Á³rÁjra májir a harc heve lanyhult, de ekkor máog hájrom elÁ'zÁ'leg lemaradt brit hajÁ³ Áorkezett, Áos a francia vonal kÁzÁcpon nekilÁjtott befejezni azt, ami máog megmaradt. Franciaország legnagyobb hadihajÁ³ja, a 120 ÁigyÁval felszerelt Orient is tÁ±z alÁj kerÁ¼lt. A csapÁjsok mind sÁlyosabbakkÁj vÁjltak. Brueys parancsnok májir kÁtszer megsebesÁ¼lt. Egy ÁigyÁogolyÁ³val ÁogyszÁlvÁjn kettÁszakÁ-t visszautasÁ-totta, hogy a sebesÁ¼ltek Á³vÁ³helyÁore vigyÁok, e szavakkal: „Egy francia admirÁlisnak parancsok adÁjsa kÁzben kell meghalnia." Este tÁ-z Á³ra kÁrtÁ¼l az Orient sajÁjt puskaporkÁszletÁnek robbanÁjsÁjtÁ³ egÁsz legÁnysÁ Áos az admirÁlissal egyÁ¼tt elsÁ¼lyedt. Á A harc az ÁójszakÁjban is folyt. A kÁrtÁs-kÁrtÁ¼l ÁogÁ' hajÁ³k misztikus fÁon ÁjrasztottÁjk el a kÁrnyÁket. A francia Spartiatate pÁrharcot vÁ-vott Nelson hajÁ³jÁjval, a Vanguarddal. Az elÁ'bbi hajÁ³nak nagyon tehetsÁges parancsnoka volt EmÁrian kapitÁny szemÁlyÁben. LÁvÁseik cÁlba talÁjltak. Egy grÁjnÁjtszilÁj Nelson is fejbe talÁjltá, kiszakÁ-tva egy darab hÁost a vak szeme fÁj¼l¼l. A legÁnysÁog azt hitte, tÁbbÁc nem Áíll fel, de miutÁjn sebÁot bekÁttÁztÁok, az admirÁlis ismÁot ott volt a parancsnoki helyen. NemsokÁjra a francia hajÁ³ majd 70 talÁjltá a testÁben elsÁ¼lyedt. EmÁrian kapitÁny fogsÁjgba esett. Amikor Nelsonnak Ájt akartÁjk adni a fogoly kardjÁjt, Á' visszautasÁ-totta: „AdjÁjk neki vissza - parancsolta a tisztnek, aki a kardot hozta. - Megmutatta, hogy igazÁjn jÁ³ bÁjnik vele." Az abukÁ-ri csata NapÁleon flottÁjÁjnak teljes szÁtverÁsÁvel vÁgzÁ'dÁítt. A vesztesÁgek nagyon sÁlyosak voltak. Tizenegy sorhajÁ³t veszített Áos kÁot fregattot. A franciÁjknak 1700 halottjuk, 1500 sebesÁ¼ltjÁ¼k lett, 3000-en hadifogsÁjgba estek. Az angolok vesztesÁoge 188 halott Áos 677 sebesÁ¼lt. Az angol flotta nÁívekedett is: 9 sorhajÁ³t Áos 2 fregattot zsÁjkmÁjnyoltak, de mivel a hajÁ³k egy rÁosze csak Áoszá³ roncs volt, mindÁíssze 5 sorhajÁ³t vontattak el, Áos megjavÁ-tÁjsuk utÁjn beiktattÁjk Á'ket flottÁjukba. Az abukÁ-ri-ÁbbÁl csak Villeneuve ellentengernagy vezetÁsÁvel 2 sorhajÁ³nak Áos 2 fregattnak sikerÁ¼lt megszÁíknie. Ennek oka az, hogy az emlÁ-tett hajÁ³k mint utÁvÁcdek kÁ-vÁ¼l maradtak a harcbÁ³. Az ellentengernagyot otthon sÁlyos vÁjidak ÁortÁok, hogy nem segÁ-tett a legyÁ'zÁítt fÁ' erÁ'knek. Ez a veresÁog nagyban hozzÁjÁjult NapÁleon Egyiptom elleni hadjÁratÁjnak sikertelensÁogÁhez. Maga NapÁleon a szerencsÁvel hatÁjros mádon menekÁ¼lt egy hajÁ³n 1799. szeptember 9-Áon vissza Franciaországba. KÁzben Nelson NájpolynÁj segÁodkezett az ottani kirÁjlynak a franciÁjk ellen, de a gyÁ'zelme utÁjni megtorlÁjsok miatt az angol kormány nÁjpolyi kÁvetÁvel, Hammliton lorddal Áos Nelson kedvesÁvel, lady Hammlitonnal egyÁ¼tt visszahÁ-vta AngliÁjba. {mospagebreak title=KoppenhÁjga}

1801. Ájprilis 2. - KoppenhÁjga Ennek a harcnak a tÁrtÁcnete merÁ'ben eltÁor a klasszikusnak mondhatÁ³ tengeri csatÁjkÁcÁ³. MÁogpedig azÁort, mert az Á¼tkÁzlet vezÁorÁcnek, Nelsonnak a legnagyobb tekintÁlyt egy parancsszegÁc meg, amely vÁogÁ¼l is sikerhez vezetett. Egy olyan ország hajÁshadÁjt gyÁzte le, amely nem is Áíllt hadban AngliÁjval, Áos arra nÁcve ez a flotta semmilyen veszÁlyt nem jelentett. Ez a gyÁ'zelem fÁlÁíslleges is volt, mert az angol diplomÁcia májir jelentÁ's sikereket Áort el a DÁjniÁjval valÁ³ tÁjrgyalÁjsokkal. DÁjnia egyÁle „semlegessÁogi fegyveres szÁívetésÁog"-ben Ácszak-eurÁpai Áíllamokkal, Ác¼kÁ¼kÁn OroszorsÁjggal. Anglia nyomÁjst gyakorolt DÁjniÁjra, hogy Ácþjen ki ebbÁ' a szÁívetésÁogbÁ' l. Ezek utÁjn a dÁjn partok mentÁon erÁ'fitogtatÁjs cÁljÁjbbÁ³ megjelent az angol flotta. A csoportban 20 sorhajÁ³ 5 fregatt Áos 28 egyÁob hajÁ³ volt, Hyde Parker admirÁlis parancsnoksÁjgÁjval. Helyetese az abukÁ-ri csata utÁjn altengernagy rangba elÁ'Ácþtetett Horatio Nelson volt. Az elÁ'Á'rs hajÁ³inak volt a parancsnoka az Elephant hajÁ³n. Az angolok tÁjmadÁjsa a koppenhÁjgai ÁbbÁlben vette kezdetÁot a reggeli Á³rÁjokban, amikor az elÁ'Á'rs hajÁ³i beÁósztak az ÁbbÁlbe. Az szÁ±k volt Áos jÁ³ vÁcdezt a sekÁoly vÁ-ztÁ' l. A partok mentÁon az erÁ'dÁ-tmÁnysor ÁjgyÁi meredeztek a t ezenfelÁ¼l pedig ott horgonyzott a dÁjn flotta 18 egysÁoge az elÁ're kijelÁílt helyeken. Nelson alig tudta kicsikarni Parker jÁ³vÁj hagyÁjsÁjt az akciÁ³ra a Nelsonra májir nagyon fÁltÁceny tÁírzstisztékÁ' l. Parker a flotta fÁ' erÁ'ivel pÁjir máorfÁld tÁjvolsÁjgbbÁ³ szemlÁcþte a tÁrtÁcneteket. Az angol hajÁ³k egymÁjs utÁjn sorban lehorgonyoztak a dÁjn hajÁ³kkal szemben, mintegy 500 máterre. A dÁjnok nyitottak elsÁ'nek tÁ¼zet, Áos veszÁlyesebbek voltak, mint azt az angolok feltÁteleztÁok. NemsokÁjra hájrom brit sorhajÁ³ sÁlyosan sÁorÁ¼lten a part menti zÁjtonyokra futott, hogy el ne sÁ¼lyedjen. Parker nÁczté zÁjszilÁ³shajÁ³jÁjÁ³, a LondonrÁ³ a tÁrtÁcneteket, Áos arra a megÁíllapÁ-tÁjsra jutott, hogy nincs Áortelme folytatni a harcot. HajÁ³jÁjn ki is tÁ±ztÁok a jelzÁcst: „A csatÁjt megszakÁ-tani!" Ezt a jelzÁcst ÁíttÁjk Nelson tisztjei, Áos a hÁ-radÁ³s tiszt kÁí is vele. Nelson erre megkÁrdezte: „Milyen jelzÁc van az Á' hajÁ³jÁjn?" A tiszt azt felelte: „A csatÁjra fÁíll!" jelzÁc. A kÁvetkezÁ' kÁrdÁc az volt, hogy milyen jelzÁc van az admirÁlis hajÁ³jÁjn. A vÁjlasz szerint a 39-es, vagyis: „A csatÁjt megszakÁ-tani!" Erre Nelson felemelte a tÁjvcsÁívet, az admirÁlis hajÁ³ja felÁ fordult, a tÁjvcsÁívet a vak szeme elÁc

tartotta, Ős azt mondta: „Őn igazán nem látok semmiféle jelzést.” A harc tehát folytatódott tovább. A dänok emberféléivel védekeztek. Erejük viszont gyorsan kimerült az angolok megajulásai miatt. A brit hajók sem voltak káláltnban állapotban, csakhogy a dänok ezt nem tudhatták. Nelson ezért ultimátumot kálldalt a dän kormányának az ellenségeskedések azonnali megszűntetésére, vagy ahogyan fogalmazott: „Kálálnben felgyőjték az Ősszes dän hajót, legényekkel egyt.” Azt csak Ő tudta, hogy káptelen lett volna véghézvinni. Nőgy kános Őra után megdän megbázott, Ős alájrtá Parkerral a fegyverszüneti megállapodást, egyben pedig meg is bocsátotta Nelsonnak a parancs megszegésért. Nelsonnak Őriási szerencsével bejárt ez a hazárdjáték, a dän parti Őtegek ugyanis jás állapotban voltak, a visszavonulás meg nagy veszteségek ájrtin folyhatott volna le a szákbálbejrtaton. Ez a fálásléges Ősszecsapás nagy veszteségekkel járt. Dän rászárl majd 6000 ember halt meg, megsebesült vagy fogságba került, mág az angolok vesztesége 900 halott Ős sebesült volt. Parker admirális visszatért hazájába, Ő beosztásba, az angol flotta hajái pedig tovább szelték a Balti-tenger vizeit, az Őj fáparancsnokkal, Horatio Nelson antengernaggyal.

A tráfalgarai Őtkázzet elázmonyei Az Őjabb háboróra nem kellett sokat várni. Franciaországban becsapták a forradalmat, Napóleon Bonaparte megerősítette hatalmát, majd 1804. december 2-án császárrá koronázta magát. Anglia szövetségesi Oroszország, Ausztria, Svájcorság Ős a Nápolyi Királyság voltak. Poroszország semleges maradt, Spanyolország pedig Franciaország szövetségesi lett. Napóleon eltt világhos volt, hogy az erás brit flottát nem képes legyőzni, Angliát csak invázió Őtjén, szárazföldi háboróban tudja meghátdáni. A terv szerint 120 000 katonát vett volna rást a hadjáratban. Ez abban az időben nagy hadierőnek számított. A terv a Boulognei expedíció nevet kapta. 2000 szállítóhajóra volt szákság, a hajógyárak meg csak Őgy ontották ezeket a speciális Őszás járműveket. Idével a szárazföldi erák Ős a szállítójárművek száma is gyarapodott. Hasonló esetek a világtörténelemben a világháboróban voltak. Az angolok ellenlépéseket tettek. Conuwalis admirális 17 sorhajóval Ős 8 fregattal lejárta Brezikátját, Nelson pedig 14 sorhajóval Ős 11 fregattal a Földközi-tengeren blokádtá vette Toulon kikötését. Napóleon Őj tervet szált, mely szerint a francia flotta egy rászánek váratlanul ki kell tártnie a zártatát, Ős elcsalnia az angol flottát rászást bizonyos gyarmatok irányába, támadást szánelve ellenük, a másik rásznek pedig a legyőngtett angol flottát legalább huszonnégy Őrás eráfálányt kell kiharcolnia, hogy legyen idő a partraszállásra. Napóleon, aki egyébként remek hadvezér volt, káot dologban távedett a tervezés alapszabályainak figyelmen ká-vál hagyásával, hogy egy terv annál hatékonyabb, minél egyszerűbb, Ős nem fágg a véletlenektől, - hogy nem lehet olyan erák feladatot bázni, amelyek azt objektív szemlével nem képesek végrehajtani. A terv szerint a francia földközi-tengeri hajóhadnak 1805 tavaszán sikerült kiházdnia Toulonban Villeneuve admirális parancsnokságával. Ez a 36 éves ellentengernagy ugyanaz a parancsnok volt, akinek nőgy hajóval sikerült megszáknie az abukári kelepceből, mivel nem tudott segítségre lenni a flotta szátesben lévő fá egyégeinek. Ezt a kártást Toulonban Őszelték az fregattok, Ős egy rászák kásáoni kezdte a franciákat, hogy jelezzék hollétüket, máis rászák pedig Nelsonnak háreket. A francia hajóknak sikerült eltánni az angolok szemelől. Amág Nelson Egyiptom felé kereste áket, átházdva a Gibráltári-szoroson, az Atlanti-Áceánon Villeneuve csoportja egyesült egy hátt hajóbal állás csapattal Graviná admirális vezetésével, Ős a 18 francia sorhajás Kázá-p-Amerika felé vette az irányt, most májr Nelsontál álldálzve. A Karib-tenger társágában zsákmányul ejtettek egy tizennőgy teherhajóbal állás konvojt. Amikor tudom szerezték az angolok kázeledtáról, rágtán Spanyolország felé fordultak, Ferrol kikötés felé, nyomukban az angoló akik viszont azt hitték, hogy Cadizba tartanak, Ős dálebbre haladtak. Őgy zajlott ez a furcsa hajsza oda-vissza az Áceánon. Ferrol eltt egy rávid csatára került sor Villeneuve hajói Ős Calder antengernagy hajói kázáltt, amely Őtkázzetben a franciák kátt hajás Ős 500 embert vesztek, a britek vesztesége pedig 200 halott, illetve sebesült volt. Villeneuve a kikötésben tálttt egy hánap után 29 francia Ős spanyol hajóval Őgál is Cadiz eláért, ahol tovább hajás vájrtá. Nagyon bázské volt minde. „29 hajóval indulva innen - Ártá 1805. augusztus 7-én - Őgy számítottom, hogy képes vagyok megátáznai hasonló erejű ellenséggel. Megjegyzem, hogy dáháls leszek, ha csak 20-szal találkozikom.” Corbet admirális nem kis megvetéssel ehhez azt a kommentárt fázte, hogy abból a 29 hadihajóbal legalább 10 csak Őszás kasájnya. Mivel a hajók kedvezőtlen irányú szelekkel találják magukat szemben, megfordultak, Ős visszatértek Cadizba. Napóleon Boulogne-ban várta az invázió erákkal, hogy Villeneuve kiharcolja a 24 Őrás eráfálányt a La Manche-on, Ős a francia erák dále fordulása sályos csapáskánt árintette. Meghiúsult alkalom az invázióra. Nem maradt máis hájtra, mint szálnek bocsátani az invázió eráket. A császáj Őjabb szárazföldi hadjáratokat forgatott a fejében. Hamarosan elkészült az auszterlitz csata tervei. „Milyen tengerészet... milyen admirális!” Nem ismeretes egészében, hogy a császáron mekkora dáhkitártás tombolt a há-r hallatára. Ami Villeneuve árt illette, a császáj szemében ártkre le lett á-rva. Egy pillanatban mág hadbázás elá is akarta álltani. Vá megelégedett azzal, hogy helyettest keres neki. Addig is a flotta induljon a Földközi-tenger irányába, hasznájlja ki az elsá kedvezá alkalmat, Ős a Gibráltári-szorost elhagyva Nápoly felé folytassa útját. Ástkázzetben habozás nálkál tá meg minden olyan ellenséges hajóhadat, mely vele azonos erejű vagy gyengébb. Áfelsége dántá csatát ká-ván, né árdekli a veszteség, ha hajás hási harcban veszti el. Villeneuve, megjéjve, hogy kegyvesztett lett, fegyelmezetten kijelenti: „Ha felsége Őgy tartja, hogy a flotta sikeréhez elágséges, hogy annak báitorsága Ős karaktere legyen, mi megteszek, hogy elégedett legyen.” A sorsdöntő Ős tragikus események a tengeren pedig mág csak alig voltak sejtethetők. A francia Ős spanyol flotta Cadiz kikötésében horgonyozott, a tengeren angol felderítá hajók cirkáltak, Nelson pedig a lájtáhatájr mágtáltt várta, hájtha sikerült az ellenséget a nyál-tengerre csalogatni. Kázzetben alaposan felkászált az elkávetkezé csatára. Amikor ájtvette az angol flotta ezen rászánek parancsnokságát, gyakran Ősszehá-vta hajóinak parancsnokait hosszó beszálgések, amelyekben kifejtette nézeteit az elttá kállás harccal kapcsolatban. Irányelv ezenkávál á-rásba foglalta há-res, a tengeri hadviselés elméletének tártánetében remekműnek számított Memorandumában. Villeneuve admirális Cadizban ugyancsak Ősszehá-vta parancsnokait, hogy kiössza a harcra vonatkozó utás-tásokat. A fennmaradt dokumentumok tanásága szerint eltalálta Nelsonnak a Memorandumba foglalt

taktikája nagy részén. Egy sor nagyon helyes utasítás adott annak megbízására. Mindez azonban hibákkal is teli volt. A szerencsétlen admirális káptelen volt bírni is előtte olyan tisztekkel, akik az Ártókelő szerint is nehézkesebbek, passzívabbak és tehetetlenek voltak, ráadásul hajóik is rosszul voltak felszerelve. Egy ilyen hadiflotta futott ki Villeneuve admirális 1805. október 21-én reggel Cadixből. Helyette, Rosily március 10-én volt a császári sokkal erősebb megbízásával. Napoleon ezeket nem juttatta el Villeneuve-nek. Lehet, hogy azt gondolta, őgysem indul el, ezért felfüggesztésnek tartotta elküldeni őket. Ebben az esetben ez végzetes hiba volt. Ezért a császári nemsokára flottájáért fizet, 10 évvel később pedig a trónnal.

A tráfalgari csata A franciák már induláskor elmulasztották fregattjaikat felderítésre küldeni. Ezzel ellentétben az angolok rágtártak a térségre, hogy az ellenség elhagyta a kikötőt. Kora délelőtt már a káptelna flottája távolosra került egymással. Nelson tudta, hogy mi történik, és várta a találkozást. Ezzel szemben Villeneuve-ot kellemetlen meglepetésként érte, hogy a brit hajók a brit hajókhoz tartoznak. Nyomban megfordult, hogy a hajókat visszavonuljon Cadixba. A rosszul reagált manőver miatt megbomlott a felsorakozási rend. A szélvetszők széliránybeli felállásukban voltak. 18 francia és 15 spanyol sorhajó, valamint 5 fregatt, azaz 38 hajó összesen 3000 tónival és 30 000 fős személyzettel Nelson 27 sorhajója és 4 fregattja ellen, amelyek 2500 tónival és 20 000 fős személyzettel voltak. A britek az október 9-i memorandumba foglaltaknak megfelelően oldalról támadták az ellenséget, a győzelemért a hajókat a pörhuzamos oszlopban szándékozták átírni az ellenség hajóoszlopát, a győzelemért a hajókat a pörhuzamos vonalban folytatott, egy-egy hajó párharcán alapuló harcelfogást. Villeneuve ilyen nem írhatott el kapitányait. A káptelnek a következőket jegyezte fel: „Mi csak a harci felsorakozást tudjuk elfoglalni, ami először az ellenségnek, nincs eszközök, idém, sőt lehetőségek se, hogy valami mással próbálkozzam olyan parancsnokokkal, akikre káptel tengeri hajók vannak bízva, és akik nagy részüknek soha semmilyen mással elképzelés nem jutott az eszébe”. A parancsnok a győzelem után a következőket mondta: „Minden hajóparancsnoknak inkább a saját birtokaira és a dicsőség elnyerésére irányítva a hajókat, mint az admirális jelzéseire, aki lehet, hogy maga is a harccal és a füstben borult hajókkal való elfoglaltásban nincs többlet abban a helyzetben, hogy a hajókat azokat... Minden kapitány, aki a harcra való marad, nem lesz a saját helyén...” Egyéb bajai mellett Villeneuve-nak a spanyolokkal való viszonyát is. A káptel a következőket levél: „addigi és későbbi kapcsolat egyaránt azt mutatta, hogy a káptel nemzet flottájának szélvetszők ritkán fenn tartják a hajókat. Nos, hadd mondjuk ki, hogy a spanyolok szövegét a franciák, pusztán káptel. Láptek velük a szélvetszők. Ugyanaz a Gravina admirális, aki már hat hónappal ezelőtt hajózott Villeneuve-vel, hogy az oldalán Tráfalgari harcra az angolok ellen, 12 évvel ezelőtt Hood brit admirálissal a franciák ellen csatázott Toulonnánál. Emellett a spanyolok nem voltak a franciák parancsnokai alatt. A francia admirális káptelen volt nagyon átvatosan felállítani a hadrendet. Ehhez a hadrendhez viszont senki sem tartotta magát. A nyáron a célnon gyenge északi szél miatt kis sebességgel haladhatott a flotta, ezért minden manőver nagyon lassó volt. Az angol flotta káptel pörhuzamos oszlopban lassan támadta nyugat felé. Az északi 12 egységet Nelson altengernagy vezényelte a Victory néven, 100 tónival felfegyverzett zászlóshajó. A déli, 15 hajóból álló oszlop helyette, Collingwood vezette a szintén 100 tónival felfegyverzett Royal Sovereign sorhajó. Egyikük sem tartotta magát a megbeszélésekhez: hajóikkal a biztonság érdekében nem harmadikak vagy negyedik volt a sorban, hanem első az oszlopban állt a vezényelt vezérelve, hogy minél előbb harcra lendülhessenek. Nelson hajójának kapitányja hibázott, hogy ezt az ölevesztés helyét engedje át egy másik hajónak. A Victory előtt az ellenség és korábban legnagyobb hajója felé, a Santissima trinidad felé irányította, amely nagy fedélzetén 130 tónival volt felszerelve. gondolta ugyanis, hogy az ellenség parancsnoka azon a hajón van. A brit flotta támadásba lendült, és felszállt a vezérhajón a társainak jelzésre: „Anglia várja, hogy mindenki hajtsa végre a káptelét.” Villeneuve később hibázott a parancsnoki lobogóval. Hajója tizedik volt a sorban. A Victory elfordult, és a nagyfedélzetes hajó március 10-én a Bucentaure hajóján keresztül társait rácsat. Collingwood megelázta a káptel, sőt saját csapatainak a hajóit is. A Royal Sovereign egy ideig egymaga visszavonult a káptel felé az ellenség hajókkal. A Victory, elhaladva a Bucentaure, Villeneuve zászlóshajója mellett, sortűzvetést adott le az ellenség hajóira. A hatás szélirány volt, minthogy minden irányba cölpa talált. A Bucentaure oldala hatalmas reccsenéssel beomlott. Egy pillanat alatt 400 ember lelte rajta halálát. A Victory ezután a hajó harcra lendült a francia Redoubtable-lel, a gém szélirány volt, a győzelem hajó legénységével a káptel harcra kezdett. A francia hajó kapitánya, Jean Jacques Lu kiképezte legénységét az ilyen harcformára is. Az árbocokosokban a cölpa muskétások voltak. Az egyikük megpillantotta Nelson arányosításokkal és kitűntésekkel dőszá-tett egyenruhájában, és cölpa vette. 1 óra 30 perccel lehetett, amikor látták. A káptel, mely a vezényelt a tengernagyot, átírt a társait és gerincét. A súlyosan sebesült admirális káptel ábra március 10-én, miután a térségbe flotta győzelemre, behalt sebesüléssel. A Victoryt a Temeraire mentette meg, harckáptelénél tőve Lucas hajóján 200 embert. A Victory alaposan megrongálva került ki a harcra, fedélzetén a halálra sebesült Nelsonnal. Ezt a hajót mint múzeumhajót a mai napig írja a brit haditengerészet, a Royal Navy, utolsó ártó horgonyhelyén, a Temzón. Káptelben az angolok sorra tették harckáptel a szélvetszők hajókat. A francia Bucentaure és a Santissima - Trinidad az angol hajók felé cölpa pontjai, segített egymásnak, ahogy csak tudtak, de végül is elvesztették a káptel árbocukat, és harckáptelénél váltak. Az admirális hajóján akkor a másodhadnagy parancsnokolt, a parancsnok és helyette is megsebesültek. Villeneuve, hogy megmentse a flottát megmaradt részét, a hajókat akart szétválasztani, viszont egyetlen csónak sem volt használható. Végül sikerült elhagynia a hajókat. A spanyol elvándorlásával 17 óra 15 perckor a káptel a káptel. Egyetlen angol hajó sem veszett el, 7 francia és 12 spanyol hajó adta meg magát. A társai szélvetszők hajó Cadix felé vonult vissza a súlyosan sebesült Gravina parancsnokaiával. Később ugyan behalt sörényével. Ám sikerült megmentenie hajóját, a Principe-de-Asturias-t. Ásszesen 9 francia és spanyol hajó menekült a győzelem. Az elvándorlás 4 hajója - mely a harc elején Nelson manővere miatt jellehet kimaradt a csatából, később súlyos sérüléssel szenvedett - most a nyáron a célnon felé, nyugatnak fordult Dumanoir vezetésével, hogy egy kicsit szedje magát.

Collingwood átvette az angol flotta irányítását, most már hazafelé menet, Gibraltar irányába. Az időjárás rosszra fordult. Erős délnyugati szél korbácsolta az árcérint. A vihar Trafalgar öles sziklájának partjai felé sodorta a csatában megfagyott hajókat. Egyforma bajba kerültek mind a győztesek, mind a vereség haladás foglyaik is. Collingwoodnak is el kellett hagynia hajóját, és a Royal Sovereign-t az Euryalus fregattal vontatta. A vihar nagy erővel tombolt, és ha a szél nem fordul északra nyugatnak, bizonyosan minden hajó darabokra tört volna a partnak csapódva. Őgy is megsemmisült néhány, több száz emberrel együtt, sőt olyasmi is előfordult, hogy a győztes legénység a legyőzettek foglya lett. Collingwood, látva, hogy nem tudja megőrizni az árszes zászlókat, beleegyezett, hogy felgyőztes hajókat vagy elsüllyesztesse a legrosszabb állapotban levőket. Gibraltarba a britek megfagyott, de hiánytalan flottával érkeztek, valamint a zászlóknak szerzett maradék ellenséges hajókkal és 7000 hadifogollyal. Dumanoire hajóiból 4 Plymouthba érkezett fogolyként, miután a nyári tengeren november 4-én legyőzte őket egy 4 sorhajóból és 4 fregattból álló csoport. A franciák itt hátsien harcoltak, és csak akkor adták meg magukat, amikor hajóik már irányátlatlanul váltak. Őgy fejezdődött be az az esemény, amely azon a napon kezdődött, amikor Villeneuve a touloni erőket parancsnokként - egy évvel Trafalgar előtt. Ez a szerencsétlen ember nem sokkal előtte legyőzte a britek nagyhajócsapatát a fogság utáni szabadon engedésként, de 1806. április 21-én, néhány nappal visszatérte utáni holtan találták egy hotelban Rennes városában. Ángyilkosság? Gyilkosság? Politikai bántás? Halálának körülményeire sohasem derült fény.

A hajó múzeum vezetője eljöttünk néhány száz emberrel egyszer a győztes admirálisra és hajóira. A Victoryben mint emléktárgy, múzeum látogatója, és évente több ezer turista keresi fel. Az akkor kiváló hadihajó gerincét július 23-án fektették le a felső Chthami hajócsoporthoz a középben. Csakhogy 1758 koraiban sikeres évek a brit hadiflotta történetében. Az angol hajócsoporthoz győztesek egész sorát aratták, és hamarosan kiderült, hogy nem is olyan egyszerű az első osztályú sorhajó megépítése. Ezért egy időre leállították a munkálatokat, és csak 1765. május 7-én bocsátották vízre. Ez a szokatlanul lassó építést az árszes Victorynak: a hátsó esztendeig tartó építést alatt a győztes bordázata teljesen beállt. Nagyszerű hajónak bizonyult. Képesen hullámszerűen teljes vitorlázattal 8 csomós sebességre volt képes. Súly 2162 tonna volt, de az árszes felszereléssel együtt csaknem 3500 tonnát nyomott. Fegyverzete is felfélt volt. Az alsó ágyfedélzetén 30 darab 32 fontos, a középső 28 darab 24 fontos, míg a felsőn 12 darab 12 fontos ágyat hordozott. Ezt az orrban 2 darab 68 fontos, a taton pedig 12 fontos tarack egészét tette ki. (Az ágyakat akkoriban aszerint osztályozták, hogy mekkora súlyú golyó kilőve a csőből volt képes. A 32 fontos tehát azt jelenti, hogy a fegyver 14,5 kg-os lövedéket tárt.) Ezzel egy tengeri márföld - 1852 méter - távolságba kétféle vastag ágyat lehetett tártani! De nemcsak a Victory fegyverzete és márföld lenyűgöző, hanem az ára is. 63 176 fontot fizetett érte a Royal Navy. (Akkortól 10 font átvált egy évi védelem csinos kis vagyonnak számított!) Ezen a hatalmas hajón 850 fő szolgált. Minden ágyhoz 12 tárt tartozott és egy gyerek, a „boy” vagy „monkey”. A brit haditengerészetnél 7-14 fiút alkalmaztak arra, hogy a fenékhöz a ágyhoz hordják a gyapjú- vagy vászonzászkokba csomagolt lámpát, mághoz futócsőben! A gyors ágy mindennél fontosabb egy hadihajón. Nelson egyik vésőpariája az volt, hogy a tártak akárcsak vakságtában is villámgyorsan tártak árra az ágyakat. Az állandó gyakorlatozásnak meg is lett az eredménye. A brit hadihajón mindössze 90 másodperc tel el kétféle oldalsortás leadása kétféle. A francia és spanyol hajók „társgyorsaság” 5-6 perc volt. A brit hajó tártásának hatékonyságát segítette az is, hogy az ágyakon az akkoriban legkorszerűbbnek számító csappantyú győztesek használták, míg a franciák és a spanyolok az elavult kanócok elválták. A hajó és legénység messzemenetén teljesítette az iránytámasztott elváltásokat, akárcsak legendás parancsnok. Nelsonnak az volt a kávéinsága, hogy ne tengerésztemetésben részesítsék, hanem holttestét vigyék haza Angliába. Ez a kérés azonban keményen állt a hajó kapitányát, Hardyt. A flotta a legkézelebbi brit támaszponton, Gibraltarba hajózik, és ott majd valamelyest helyrehozzák a hajókat. Igen ám, de mi legyen addig Nelson holttestével? A hajó orvosának mentő tette támadt... A Victoryn ember nagyságú hordóban tárták a brandyt és a bort. Beatty doktor azt javasolta a kapitánynak, hogy az admirális holttestét helyezze hordóba, majd tártak azt fel brandyvel, és szorosan zárják le. Amikor a hajó 3 hónap múlva befutott Portsmouth kikötőjébe, Nelson holttestét teljes ópságban találták. A londoni Szent Péter-székesegyházban helyezték a férjék nyugalomra. Trafalgar nevét a brit főváros egyik legszebb tere viseli, amelynek kétféle hatalmas oszlop tetején ott áll Nelson szobra. Az a tengerész, aki megmentette Angliát az ide megszállástól. Az angol flottának nemcsak a győztes volt mérhetetlen, hanem a győztes kétféle kezényei is. Trafalgar utáni hosszú időre megszánt a francia és spanyol flotta jelenléte az árcéjénokon. Nagy-Britannia invázióján vesztélye elhárult egészen a második világháborúig. Anglia a viláig legerősebb tengeri hatalmává vált, elsőbbség megtartva minden tengeren több mint száz elkétféle árforrás: <http://www.hetnap.co.yu/7.11/CIKK09.html>